

วารสารวิจัยสังคมและปริทัศน์
ปีที่ 47 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2567): 270755

Journal of Social Research and Review
Volume 47 No.1 (January-June 2024): 270755
ISSN 3056-9508 (Online)

การศึกษาการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

อุดมศักดิ์ สันสมบัติ* และ ธารรัตน์ มาลัยเถาว์

วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา 56000

*ผู้ประพันธ์บรรณกิจ, อีเมล: udomsak333@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 และเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จำนวน 458 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) และตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) และเมื่อพบว่ามีความแตกต่างค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's)

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย $\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.50 และการเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามพื้นที่การจัดการศึกษา พบว่า มีการบริหารงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's) พบว่ามีพื้นที่การจัดการศึกษาต่างกัน จำนวน 2 คู่ ได้แก่ อำเภอพานกับอำเภอเวียงป่าเป้า และอำเภอป่าแดดกับอำเภอเวียงป่าเป้า

คำสำคัญ: การบริหารงานโรงเรียน; โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

วันรับบทความ: 1 มีนาคม 2567, **วันแก้ไขบทความ:** 12 มีนาคม 2567, **วันตอบรับบทความ:** 1 เมษายน 2567

A Study on the Management of Sub-district Quality School Under the Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 2

Udomsak Sansombat* and Thararat Malaitao

Faculty of Education, University of Phayao, Mueang Phayao District, Phayao Province 56000, Thailand

*Corresponding author, E-mail: udomsak333@gmail.com

Abstract

This research aimed to examine the management of sub-district quality schools at the district level under the Chiang Rai Primary Education Service Area Office 2 and to compare the management of sub-district quality schools at the district level under the Chiang Rai Primary Education Service Area Office 2. The sample consisted of school executives and teachers in the schools of the Quality Schools Project at the district level, totaling 458 individuals, selected using stratified random sampling and Krejcie & Morgan's sample size determination table. Data analysis utilized basic statistics, including mean ($\bar{x}$) and standard deviation (S.D.). Differences in means were tested using one-way ANOVA, and pairwise differences were further examined using Scheffe's method.

The research findings were as follows: The management of the sub-district quality schools under the Chiang Rai Primary Education Area Office 2, was related high with a mean score $\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.50. When comparing the management of the sub-district quality schools under the Chiang Rai Primary Education Area Office 2, by educational management areas, significant differences were found at the 0.05 level of significance. Therefore, Scheffe's method was used to test the differences, revealing differences in educational management areas, specifically in two pairs: Phan District and Wiang Pa Pao District, and Pa Daet District and Wiang Pa Pao District.

Keywords: School management; Sub-district quality school

Received: March 1, 2024, **Revised:** March 12, 2024, **Accepted:** April 1, 2024

1. บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการศึกษาที่มีคุณภาพ พร้อมทั้งเสริมสร้างความเป็นอยู่ทางการศึกษาให้กับประชาชนทุกกลุ่ม เพื่อสร้างสังคมให้มีความเท่าเทียมและยั่งยืนในด้านการศึกษา ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ที่ได้ระบุแนวทางการให้ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาได้นั้น ต้องมีการพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีศักยภาพในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนาอย่างยั่งยืนในสาขาต่าง ๆ โดยต้องพัฒนาและเสริมศักยภาพคนด้วยการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเท่าเทียมและทั่วถึง กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้วางกรอบและเป้าหมายพัฒนาการศึกษาของชาติในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ด้านการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา ได้กำหนดให้คนไทยทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยไม่มีค่าใช้จ่ายอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล มีความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง เท่าเทียม ทั่วถึง อย่างมีศักยภาพ สามารถแข่งขันกับนานาชาติประเทศและพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน (ภานุพงศ์ พนมวัน, 2562)

ดังนั้นโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จึงเป็นโครงการที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับของโรงเรียนในพื้นที่ตำบล เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะและความรู้ของนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนเป็นการเสริมสร้างสังคมที่มีคุณภาพและยั่งยืน จึงมีการจัดทำแผนการดำเนินงานและกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน เช่น การปรับปรุงสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ การพัฒนาความรู้และทักษะของนักเรียน การเสริมสร้างสรรค้วฒนธรรมการเรียนการสอนที่เน้นคุณธรรมและจริยธรรม เป็นต้น การดำเนินโครงการนี้จำเป็นต้องมีความร่วมมือและสนับสนุนจากผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานท้องถิ่น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเต็มประสิทธิภาพ เน้นการวางแผนการดำเนินงานที่มีการสำรวจและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อปรับปรุงและปรับเปลี่ยนการดำเนินงานให้เหมาะสมกับความต้องการและสภาพแวดล้อมในแต่ละช่วงเวลา การสร้างเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้สามารถทำงานอย่างมืออาชีพและเต็มใจในการพัฒนาการศึกษาให้ที่ดีที่สุด (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2562)

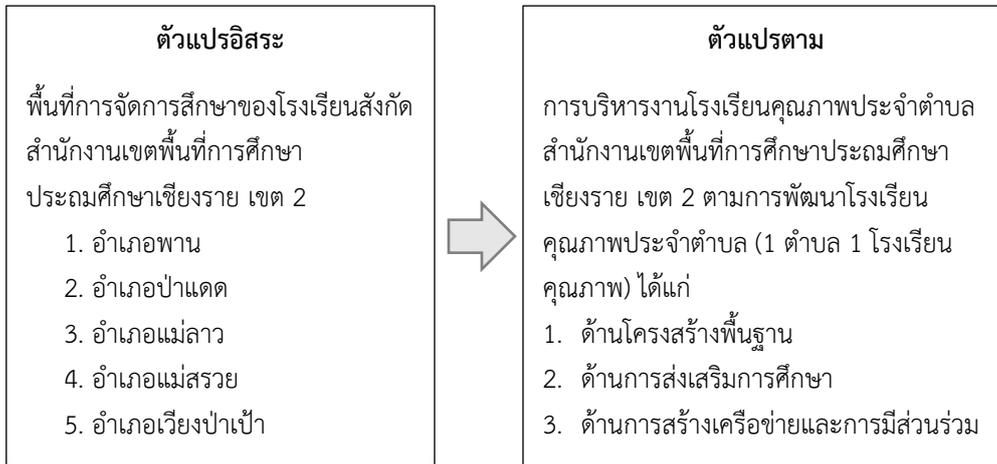
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มีโรงเรียนในพื้นที่รับผิดชอบ 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอพาน อำเภอป่าแดด อำเภอแม่ลาว อำเภอแม่สรวย และอำเภอเวียงป่าเป้า จำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 142 โรงเรียน โดยมีโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในสังกัด จำนวน 37 โรงเรียน ซึ่งได้จากการคัดเลือกโรงเรียนในตำบลที่มีความพร้อมและเป็นศูนย์กลางของตำบล จากการทำประชาคมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องภายในตำบล โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ 4 ส่วน ได้แก่ (1) มีโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล อย่างน้อยตำบลละ 1 โรงเรียน ที่มีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีคุณธรรม จริยธรรม งานอาชีพ และสุขภาพอนามัย ให้บริการการศึกษาแก่นักเรียนและชุมชน อย่างมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน (2) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความพร้อมในทุกด้าน ทั้งสมรรถนะและศักยภาพในการบริหารจัดการ ตลอดจนมีความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนการสอน (3) นักเรียนทุกคนในตำบล ได้รับโอกาสและเข้าถึงการบริการและสวัสดิการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ และเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา แก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่นชนบท (4) นักเรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านสติปัญญา ความฉลาดทางอารมณ์ ทักษะคิด และพัฒนาการด้านร่างกายที่เหมาะสมกับช่วงวัยควบคู่กับการปฏิบัติตามค่านิยม 12 ประการ กระทรวงศึกษาธิการจึงมีการจัดทำแนวทางการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) ได้แก่ (1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (2) ด้านการส่งเสริมการศึกษา และ (3) ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) ซึ่งในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จะมีความแตกต่างกันในสภาพบริบทของพื้นที่และลักษณะของชุมชน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 และเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลระหว่างพื้นที่การจัดการศึกษา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลต่อไป

2. ระเบียบวิธีการศึกษา

2.1 กรอบแนวคิด

กรอบแนวคิดในการศึกษาการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 และเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 รวมทั้งสิ้น 585 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2, 2566)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 458 คน ซึ่งได้จากการคำนวณหากลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970) และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ดังตาราง

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามพื้นที่การจัดการศึกษา

พื้นที่การจัดการศึกษา	ประชากร (คน)			กลุ่มตัวอย่าง (คน)		
	ผู้บริหาร	ครู	รวม	ผู้บริหาร	ครู	รวม
อำเภอพาน	14	163	177	14	115	129
อำเภอป่าแดด	5	67	72	5	57	62
อำเภอแม่ลาว	5	54	59	5	48	53
อำเภอแม่สรวย	12	136	148	12	101	113
อำเภอเวียงป่าเป้า	8	121	129	8	93	101
รวม	44	541	585	44	414	458

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกหลายคำตอบ (Multiple choice) ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง พื้นที่การจัดการศึกษา และตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) โดยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่

(1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำนวน 11 ข้อ (2) ด้านการส่งเสริมการศึกษา จำนวน 9 ข้อ (3) ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม จำนวน 10 ข้อ โดยเครื่องมือที่สร้างขึ้นผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.8 และนำเครื่องมือไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Try Out) ได้เท่ากับ 0.96

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยไปยังโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยการส่งผ่านระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ของโรงเรียน ซึ่งได้แนบลิงก์และคิวอาร์โค้ดของแบบสอบถามเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบในระบบ Google forms มายังผู้วิจัย ในช่วงเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน 2566

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนแล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) การเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 แบ่งตามพื้นที่จัดการศึกษา โดยวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) กรณีพบว่ามีความแตกต่างค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's)

3. ผลการศึกษา

3.1 การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	S.D.	แปลความหมาย	อันดับ
1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	4.29	0.48	มาก	2
2. ด้านการส่งเสริมการศึกษา	4.18	0.60	มาก	3
3. ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม	4.52	0.57	มากที่สุด	1
รวม	4.33	0.50	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.33 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.52 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการส่งเสริมการศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.18

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามพื้นที่จัดการศึกษา

พื้นที่การจัดการศึกษา	การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล								ลำดับ
	1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน		2. ด้านการส่งเสริมการศึกษา		3. ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม		รวม		
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
พาน	4.43	0.41	4.25	0.44	4.57	0.51	4.41	0.42	2
ป่าแดด	4.45	0.38	4.28	0.37	4.70	0.47	4.47	0.37	1
แม่ลาว	3.77	0.28	4.46	0.53	4.64	0.35	4.29	0.29	4

พื้นที่การจัดการ การศึกษา	การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล								ลำดับ
	1. ด้าน โครงสร้าง พื้นฐาน		2. ด้านการ ส่งเสริม การศึกษา		3. ด้านการสร้าง เครือข่ายและการ มีส่วนร่วม		รวม		
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
แม่สรวย	4.33	0.48	4.15	0.51	4.50	0.52	4.33	0.49	3
เวียงป่าเป้า	4.17	0.54	3.91	0.90	4.29	0.78	4.12	0.70	5

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ตามพื้นที่การจัดการศึกษา พบว่า อำเภอป่าแดด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.47 ส่วนอำเภอเวียงป่าเปามีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด คือ 4.12

3.2 เปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ตามพื้นที่การจัดการศึกษา

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามพื้นที่การจัดการศึกษา

พื้นที่การจัดการ การศึกษา	ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	S.D.	df	F	sig
อำเภอพาน	4.41	0.42	4	6.593	0.000*
อำเภอป่าแดด	4.47	0.37			
อำเภอแม่ลาว	4.29	0.29			
อำเภอแม่สรวย	4.33	0.49			
อำเภอเวียงป่าเป้า	4.12	0.70			

จากตารางที่ 4 พบว่า พื้นที่การจัดการศึกษาต่างกัน มีการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความแตกต่างการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามพื้นที่การจัดการศึกษา เป็นรายคู่

พื้นที่การจัดการ การศึกษา	อำเภอ พาน	อำเภอ ป่าแดด	อำเภอ แม่ลาว	อำเภอ แม่สรวย	อำเภอ เวียงป่าเป้า
อำเภอพาน	-	0.0595	0.1201	0.0891	0.2901*
อำเภอป่าแดด		-	0.1803	0.1485	0.3495*
อำเภอแม่ลาว			-	0.0318	0.1692
อำเภอแม่สรวย				-	0.2010
อำเภอเวียงป่าเป้า					-

จากตารางที่ 5 พบว่า พื้นที่การจัดการศึกษาต่างกัน มีการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ พื้นที่การจัดการศึกษาอำเภอพานกับอำเภอเวียงป่าเป้า และพื้นที่ การจัดการศึกษาอำเภอป่าแดดกับอำเภอเวียงป่าเป้า

4. อภิปรายผล

4.1 การศึกษาการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

การศึกษาการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ใน 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (2) ด้านการส่งเสริมการศึกษา (3) ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม โดยภาพรวม พบว่า การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย

เขต 2 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการส่งเสริมการศึกษา ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) ได้กล่าวถึงยุทธศาสตร์ชาติ ปี 2561–2580 มีเป้าหมายในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เปิดกว้าง และเสริมสร้างทักษะทางด้านอารมณ์และสังคมให้กับนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่เท่าเทียมและเที่ยงธรรม มีการพัฒนาทักษะให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้สามารถตอบสนองกับความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ ควรมีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะด้านเทคโนโลยี โดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทางการศึกษา ที่จะช่วยสนับสนุนทรัพยากรที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เทพพร บุตรดาน้อย, สาโรจน์ ผนววงศากุล และ นิพนธ์ วรรณเวช (2564) ได้ศึกษาการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 พบว่า การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน รองลงมาคือ ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม และ ด้านส่งเสริมการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของสิदानันท์ ศรีชมพล (2564) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพ ประจำตำบลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็น 3 อันดับแรก ได้แก่ (1) ด้านกลยุทธ์ (2) ด้านการวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ (3) ด้านการปฏิบัติการแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสู่ความเป็นเลิศแบ่งเป็น 7 ด้าน ประกอบด้วย 21 องค์ประกอบ และผลการประเมินแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำ ตำบลสู่ความเป็นเลิศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย ดังนี้ ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์ และด้านความเป็นไปได้

4.2 การเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

การเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ตามพื้นที่การจัดการศึกษา พบว่า การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามพื้นที่การจัดการศึกษา มีการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการทดสอบหาความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's) พบว่า พื้นที่การจัดการศึกษาต่างกัน มีการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ พื้นที่การจัดการศึกษาอำเภอพานกับอำเภอเวียงป่าเป้า และพื้นที่การจัดการศึกษาอำเภอ ป่าแดดกับอำเภอเวียงป่าเป้า เนื่องจากอำเภอพานและอำเภอป่าแดด สภาพพื้นที่เป็นที่ราบ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล มีความพร้อมทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมการศึกษาและด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชน ส่วนอำเภอเวียงป่าเป้า มีสภาพพื้นที่เป็นป่าและภูเขาสูง โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลยังมีความไม่พร้อมในด้านการส่งเสริม การศึกษาและการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชน จึงมีผลให้การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล มีอุปสรรคในการบริหารงานมากกว่าพื้นที่อำเภอพานและป่าแดด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เทพพร บุตรดาน้อย, สาโรจน์ ผนววงศากุล และ นิพนธ์ วรรณเวช (2564) ได้ศึกษาการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบว่า (1) การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน รองลงมาคือ ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม และ ด้านส่งเสริมการศึกษา (2) เปรียบเทียบการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จำแนกตามพื้นที่การจัดการศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในอำเภอท่ามะกามีปฏิบัติการมากกว่าโรงเรียนคุณภาพประจำ ตำบลในอำเภอพนมทวน

5. สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 อยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามพื้นที่การจัดการศึกษามีการบริหารงานที่แตกต่างกัน

5.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โรงเรียนได้มีการดำเนินการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและหน่วยงานในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดการพัฒนาคูณภาพการศึกษาาร่วมกัน เนื่องจากการพัฒนาคูณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพนั้น จะต้องเกิดจากความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่อยู่ในพื้นที่ของโรงเรียน และการจัดทำบันทึกข้อตกลงจะช่วยให้ทั้งสองฝ่ายเข้าใจกันได้ดียิ่งขึ้น ลดข้อขัดแย้งและความสับสนในการดำเนินงานร่วมกัน จึงจะช่วยให้การพัฒนาคูณภาพการศึกษาเกิดประสิทธิภาพและมีความยั่งยืน

2) การบริหารงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ด้านการส่งเสริมการศึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด การพัฒนาคูณภาพของโรงเรียนจึงควรมีการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนด้านภาษาที่เป็นทางเลือกให้กับนักเรียน เช่น ภาษาพม่า ภาษาญี่ปุ่น หรือภาษาอื่น ๆ เป็นต้น เนื่องจากการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนด้านภาษา จะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักเรียนในการใช้ภาษาต่าง ๆ การเรียนรู้ภาษาไม่เพียงแต่เพิ่มความรู้ใหม่ ๆ เท่านั้น แต่ยังช่วยเพิ่มความมั่นใจในการสื่อสารและเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณีของประเทศต่าง ๆ นอกจากนี้ยังส่งเสริมสร้างความเข้าใจและเชื่อมโยงกับคนที่มีความรู้และภาษาต่าง ๆ อย่างมีความเข้าใจและเป็นมิตรอีกด้วย การส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนด้านภาษาเป็นการลงทุนที่มีประโยชน์ทั้งในปัจจุบันและในอนาคตของนักเรียน

5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

2) ควรศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการพัฒนาโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดคุณภาพ

บรรณานุกรม

- ก้องไกล เหมันต์. (2565). การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. *วารสาร มจร มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์*. 8(1), 35-55.
- เทพพร บุตรดาน้อย, สาโรจน์ เผ่าวงศากุล และ นิพนธ์ วรรณเวช. (2564). การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*. 6(1), 173-188.
- ภานุพงศ์ พนมวัน. (2562). แผนการศึกษาแห่งชาติกับการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา ของประชากรไทยวัยแรงงานปี 2562. *วารสารการศึกษาไทย*. 17(1), 27-31.
- สิตานันท์ ศรีชมพล. (2564). *แนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. (2566). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2566*.
- สำนักพัฒนาวัตกรรมการจัดการศึกษา. (2562). *ข้อมูลโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล*.
<http://1tambon1school.go.th>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *นวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาในประเทศไทยและประเทศที่คัดสรร เพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21*. บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด. กรุงเทพมหานคร.
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3), 607-610.